

Jesper Petersens 1. maj-tale

Taler

Jesper Petersen
Politiker, Socialdemokratiet

Dato

1. maj 2025

Sted

Haderslev

1 Kære alle sammen.

Det er dejligt at se jer og være sammen med jer på den her flotte 1. maj.

5 I verden omkring os er mange ting anderledes end de plejer. Mere usikre, foruroligende og oprørende.

Men noget forandrer sig ikke. Foråret er i sit fantastiske lysegrønt, lyserødt og rapsgult – og igen i år mødes vi under de røde faner på 1. maj.

10

Vi holder international fest- og kampdag. Holder sammen om solidaritet, demokrati og alle menneskers værdi og værdighed. Vi fejrer arbejderbevægelsens resultater – og mobiliserer til nye sociale fremskridt.

15 Sådan har det været 1. maj i Danmark nu 135 år i træk (og alle årene her i Haderslev).

20 Helt så længe har Mette Frederiksen ikke været statsminister. Selv om en del Venstre-folk og Konservative vist efterhånden føler det sådan.

Men siden 2019 har vi rigtig nok haft en socialdemokratisk ledet regering. Der er indgået utallige aftaler med brede flertal – også ofte med SF og Enhedslisten –
25 der skaber fremskridt og gør os stærkere.

Vi har mange gange 1. maj talt om at bekæmpe arbejdsløshed. At folk har et arbejde og på ordentlige vilkår – det er en kernesag for Socialdemokratiet og Arbejderbevægelsen.

30

Og vi har i disse år tårnhøj beskæftigelse og meget lav langtidsledighed. Der er igen for kort tid siden indgået overenskomster for den private sektor med nye forbedringer for lønmodtagerne. Tillykke med dem.

35

Når danskerne er i arbejde, så går det godt for familierne, og det går godt for samfundsøkonomien. De offentlige finanser er bomstærke.

40

Regeringen indgik sidste år de bedste aftaler for den kommunale og regionale velfærdsøkonomi i 15 år. Milevidt fra den nulvækstpolitik, vi engang måtte kæmpe imod, da Lars Løkke var statsminister.

45

Der er senest lavet sundhedsreform med investeringer og forbedringer. Kvalitetsprogram for folkeskolen. Reform af ungdomsuddannelserne, hvor der bl.a. kommer flere penge til skoler udenfor de største byer.

50

Og vi skal ikke stoppe her. For selv om vores velfærdsmodel er bedre end alle andre, og selv om meget fungerer godt, så er velfærden stadig slidt mange steder. For mange steder – i skoler og ældrepleje f.eks. - mærker man mange års underfinansiering. Og der er fortsat geografiske skævheder i Danmark.

55

Forud for sidste valg bebudede vi et lønløft for grupper af offentligt ansatte. De borgerlige partier kritiserede det voldsomt. Men nu er det altså aftalt og gennemføres alligevel. Og det ser ud til at begynde at virke. Der er igen flere sygeplejersker og jordemødre. Fængselsbetjentene bliver længere i jobbet.

60

For fem år siden blev klimaloven vedtaget. Med de måske mest ambitiøse klimamål i et højt udviklet land. Siden er tiltagene blev på og på, og trods kritik for enten at det ikke kunne lade sig gøre eller at det var alt for lidt, der blev gjort, ja så siger Klimarådet og fremskrivningerne nu, at vi mere end opfylder målsætningerne i 2025 og 2030. Senest har vi lagt den grønne trepartsaftale til, fordi det er helt uacceptabelt, at vandmiljøet er så ringe. Vi mindsker nu forureningen og planter langt mere skov.

65

I sidste valgperiode gennemførte vi Arne-pensionen. En del bruger den – og for endnu flere har den givet en rettighed og en tryghed i at kunne trække sig tilbage

70 efter et meget langt arbejdsliv. Og vi er ikke færdige med at forbedre pensionsvilkårene.

Socialdemokratiet holder selvfølgelig de aftaler vi indgår. Aftaler som skaffer de penge, alle partier gerne bruger af i den økonomiske politik. Men inden
75 Folketinget igen skal tage stilling til pensionsalderen om fem år, så vil vi lave en mere retfærdig og realistisk måde at regulere pensionsalderen frem over. Og ligesom med Arne-pensionen, lønløftet og de ambitiøse klimamål, så vil vi få det til at ske.

80 Der er også kompromiser, jeg gerne så være faldet anderledes ud, lad os sige det sådan. Men sådan er politik også.

Og politisk håndværk handler ikke om de flotteste paroler. Når vi skaber konkret, blivende forandring til gavn for almindelige mennesker, for
85 lønmodtagerne og for vores land. Det er dér politik for alvor nytter.

I disse dage er det allerhøjeste mode med tidligere borgerlige partiledere, der
90 skriver bøger og gør selverkendelser. Anders Fogh Rasmussen indrømmer, at der godt nok var nogle fejl i forbindelse med Irak-krigen f.eks. Ja, det tør siges. Og Anders Samuelsen, der fra sit eksil i lavt beskattede Schweiz udgiver sin bog i dag, han går så langt som til at sige - at det er godt med en stærk fagbevægelse og at velfærdssamfundet slet ikke er så skidt endda, det er bare hans mening at
95 ”tune” det lidt.

Kan I huske Restaurant Vejlegården? Stedet, der nægtede at tegne overenskomst og aktivt modarbejdede fagbevægelsen? Og som blev gjort til centrum for en kamp netop mod fagbevægelsen og behovet for en stærk organisering af
100 lønmodtagerne. Blå partiledere mæskede sig i stegt flæsk, mens de heppede på de gule fagforretninger. Ja, Anders Samuelsen, det var rigtig nok virkelig dumt.

Restauranten gik siden konkurs, og det gjorde Anders Samuelsen vel sådan set også – i politisk forstand. Men hans efterfølgere i Liberal Alliance lader egentlig
105 til at have holdt fast i positionerne. Deres forslag for en kommende valgperiode er halvering af dagpengeperioden, at fjerne de forhøjede dagpenge i starten af en ledighedsperiode, mindske ufaglærtes rettigheder til uddannelse, at gøre SU'en

110 på kandidatuddannelser til et lån, at fjerne Arne-pension og efterløn og forringe den fælles velfærd.

115 Det er til skade for lønmodtagerne – og det er den helt forkerte vej at gå for Danmark. At det faktisk er det, mange på højrefløjen står for, det vil være godt at huske folk på frem mod de kommende valg.

120 Vi skal ikke ødelægge den samfundsmodel, der har gjort Danmark til så godt og stærkt et land.

Som en borger skrev til mig, så skal vi ikke halvere dagpengeperioden, vi skal halvere Liberal Alliance!

120

Også gerne her i Haderslev selvfølgelig. Her er det også vigtigt, at partierne til venstre for midten kommer til at stå stærkere – og at vi får en socialdemokratisk borgmester.

125 Det er godt at se, at Socialdemokratiet og SF er gået i valgforbund med hinanden. Og ærgerligt at Enhedslisten ikke ville være med. Det risikerer at give færre røde mandater end vi kunne opnå. Og det kan kommunens skoleelever, ældre medborgere og vores natur og miljø jo ikke bruge til noget.

130 ***

For tiden starter hver morgen med at spørge: 'Hvad har Donald Trump nu sagt? Og der er godt nok blevet sagt meget og underskrevet utroligt meget i Det Hvide Hus i de 100 dage, Donald Trump nu har været præsident. Tiltag som er økonomisk og handelsmæssigt til skade for os alle sammen – men som da ikke
135 mindst vil ramme almindelige amerikanere.

Trump bejler også til grønlænderne. Måske det store land kunne være det, der gjorde "America greater"? De lader nu til at være ret uinteresserede deroppe.
140 Samarbejdet mellem Danmark og den nye grønlandske ledelse er til gengæld godt i gang. Senest har Kong Frederik været på besøg til kaffemik.

Hos Grønlands naboer mod vest - i Canada – har der lige været valg. Og med tanke på stemningsskiftet undervejs i den valgkamp, så er det alligevel noget af
145 en bedrift, at Donald Trump nu er så upopulær, at han er begyndt at tabe valg i andre lande!

150 Men han blev jo valgt i USA. Blandt andet på baggrund af en dybt polariseret politisk debat i et land, der har haft en fantastisk økonomisk fremgang, men hvor skat er et fyord og fremgangen ikke bliver fordelt. Hvor en stor del af befolkningen har svært ved at klare en uforudset regning. Hvor der er enorm ulighed, dårlige rettigheder og utryghed.

155 Vi har valgt en helt anden vej med vores solidariske velfærdssamfund i Danmark. Den skal vi holde fast i – og samtidig gå udenom den blinde identitetspolitiske gyde, som Demokrater og progressive i USA slog ind på.

160 Det mest bekymrende nu og her, er hvad Donald Trump vil gøre - eller måske rettere ikke vil gøre - i og for Ukraine. Putins Rusland har betalt dyrt i økonomi, anseelse og menneskeliv for deres krig indtil videre. Ukrainerne forsvare sig bravt.

165 Men får Putin nu alligevel en gevinst ud af krigen? Og hvad kan det opmuntre ham til de kommende år?

170 Som så meget andet med den internationale usikkerhed i de her måneder, så fører spørgsmålene til den samme klare politiske konklusion: At Danmark skal fortsætte som topdonor til Ukraine, at vi skal ruste op, bidrage til at holde sammen på vores alliancer og være en del af et forstærket europæisk sammenhold.

175 Europæiske lande skal tage større ansvar for forsvaret af vores egen frihed, demokrati og sikkerhedsorden. Vi skal støtte Ukraine endnu mere – fra flere landes side - og være klar til det i en årrække frem.

180 Midten af 2020'erne er en europæisk skæbnestund.

Og nu vi er samlet, så vil jeg sige, at det ville altså klæde den danske venstrefløj endegyldigt at stille sig rigtigt i spørgsmålene om NATO og dansk forsvarspolitik. Vores land, vores demokrati, vores kultur og vores velfærdssamfund, det er værd at forsvare, og det bliver aldrig en gratis omgang.

185

De øvrige nordiske lande er nu alle kommet med i NATO, men det er Enhedslisten fortsat imod. Enhedslisten stemte imod det danske bidrag til at beskytte Letland. Enhedslisten står udenfor forsvarsforligene. Enhedslisten stemte imod ophævelsen af forsvarsforbeholdet.

Norge, Finland og mange andre har indgået aftaler om at opbevare amerikansk forpost-materiel til en situation, hvor Rusland invaderer et NATO-land i Østersø-området. Men vi skal åbenbart ikke gøre som de andre nordiske lande.

Hør lige engang: Vladimir Putin er en imperialistisk, utilregnelig og aggressiv nabo. Vi er ikke i stand til at forsvare os selv, og vi skal ikke give USA et godt argument for at trække sig. Både vi selv, vore naboer og de udsatte baltiske lande vil have gavn af fortsat sammenhold med USA og af en dansk baseaftale.

Hvis Putin angriber fra øst, så kan vi jo for pokker ikke sige, at vi kun måske vil have amerikanernes hjælp - og så skal de altså også først vælge Bernie Sanders som præsident.

Den går ikke. Det handler om Danmarks og Europas sikkerhed. Det er alvor.

Maj er min yndlingsmåned, og ud over at foråret er så fantastisk i maj, så starter måneden jo altid med vores fest- og kampdag.

På søndag markerer vi 4. maj og 80-året for befrielsen. Vi glædes over, at Danmark igen blev frit og husker på, at friheden ikke kan tages for givet. At vores land er værd at forsvare. Det bliver en særlig mærkedag.

Ud over den militære oprustning, så bør alvoren også føre til en folkelig, demokratisk og kulturel forstærkning. Ud over at preppe pasta og batterier, så kan vi alle sammen bidrage til at styrke vores demokratiske sammenhængs- og modstandskraft i Danmark. Læse redaktionelle medier, der står til ansvar for, hvad de skriver. Flere bøger, mindre Facebook. Engagere os i og styrke vores foreninger, folkeoplysning, lokale demokrati og partier.

Og dermed i hverdagen kitte vores samfund tættere. Mens vi både folkeligt og politisk bygger videre på de værdier – i høj grad arbejderbevægelsens værdier –

der har gjort Danmark til så godt og frit et samfund. Hvor vi stræber efter at skabe reelt lige muligheder, at omfordele velstand, give alle rammerne for et godt liv, genskabe et rent miljø og natur og at sikre lønmodtagerne en retfærdig del af velstandsfremgangen.

230

Dét håb og de kampe handler dagen i dag om. Og i morgen fortsætter det politiske og faglige arbejde for at vi kan lægge nye fremskridt til de sejre, vi har vundet de sidste 150 år.

235 Mange tak for ordet og god 1. maj alle sammen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

240

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

1. maj-tale, Socialdemokratiet

URI

245

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-petersens-1-maj-tale2025>

250

255

260